

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v exekučnej veci oprávneného : **G. F., a.s.**, K., zastúpený H. & P., s.r.o., Š., proti povinnému : **J. H.**, bývajúcí K., **o zaplatenie 6 638,78 € s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp.zn. 10 Er 1223/2009, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2010 sp.zn. 5 CoE 4/2010

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky uznesením z 9. novembra 2009 č.k. 10 Er 1223/2009-27 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení uviedol, že návrh na vykonanie exekúcie môže podať ten, v prospech koho svedčí exekučný titul, alebo ten, kto preukáže, že na neho právo z exekučného titulu prešlo. Z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2007 nemohlo prejsť právo vyplývajúce z exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 13 Cb 37/2007-198 vydaného až dňa 5.2.2008. Pokiaľ bol oprávnený aktuálnym veriteľom predmetnej pohľadávky už v čase vydania predmetného exekučného titulu, bolo potrebné, aby táto skutočnosť bola zohľadnená ešte v konaní sp.zn. 13 Cb 37/2007. Má za to, že tento nedostatok nie je možné odstraňovať v exekučnom konaní.

Krajský súd v Nitre na odvolanie oprávneného uznesením z 28. apríla 2010 č.k. 5 CoE 4/2010-33 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil po právnej stránke. Poukázal na to, že právo alebo povinnosť prechádza z exekučného titulu, čo znamená, že k prechodu práva alebo povinnosti dochádza iba po vydaní exekučného titulu. Neakceptuje sa prechod, ku ktorému

došlo pred vydaním exekučného titulu (rozsudku), pretože tento prechod sa mal prejavíť už v procesnom nástupníctve (zmena alebo zámena účastníkov konania v základnom konaní). Pochybenie v základnom konaní spočíva v tom, že nebol rešpektovaný prechod práv alebo povinností nemožno naprávať v exekučnom konaní. V danom konaní došlo k prechodu práv vyplývajúcich z exekučného titulu ešte pred vydaním tohto titulu, t.j. z rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 13 Cb 37/2007-198, ktorý bol vydaný dňa 5. februára 2008, pričom pohľadávka, o ktorej rozhodol súd týmto rozsudkom bola oprávnenému postúpená na základe zmluvy ešte dňa 21. decembra 2007. Oprávnený mal teda už v základnom konaní (na Okresnom súde Levice) vstúpiť do práv a povinností pôvodného vlastníka pohľadávky (spoločnosti W. stavebná sporiteľňa), keďže k postúpeniu pohľadávky došlo ešte pred vyhlásením rozsudku súdu.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorého prípustnosť a dôvodnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. Uviedol, že má za to, že postupca, t.j. W. stavebná sporiteľňa, a.s. nie je subjektom oprávneným podať návrh na vykonanie exekúcie, nakoľko svoju pohľadávku, ktorá bola predmetom konania vedeného na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 13 Cb 37/2007 už predal, a podľa exekučného súdu ani postupník nie je oprávneným subjektom z exekučného titulu. Exekučný titul je zrejme podľa exekučného súdu nevykonateľný, aj napriek tomu, že to vo svojom rozhodnutí neuvádza. Týmto postupom súdu sa oprávnenému odňala možnosť konať pred súdom, resp. bola porušená ochrana vlastníckeho práva priznaná ústavou. Vlastnícke právo oprávneného k pohľadávke bolo ohrozené postupom exekučného súdu, nakoľko tento mu odoprel právo na vymoženie jeho nároku prostredníctvom exekúcie, keď mu nepriznal možnosť byť oprávneným v exekučnom konaní, teda odňal mu, ako vlastníkovi pohľadávky, nárok na jej vymoženie. Pokiaľ odvolací exekučný súd uvádza, že hore uvedený nedostatok (zmena na strane oprávneného subjektu) nie je možné zhojiť v exekučnom konaní, má za to, že exekučný súd vyvodzuje, že exekučný titul bol vydaný nezákonne. Ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku hovorí len o dvoch momentoch, kedy prechádza právo z účastníka konania na iný subjekt, a to pred začatím exekučného konania alebo po jeho začatí. Neuvádza však ďalšie špecifikácie, t.j. či k prevodu dochádza pred vydaním exekučného titulu alebo po jeho vydaní. Nakoľko Exekučný poriadok pracuje s pojmoslovím „právo z exekučného titulu“ a nie „nárok priznaný exekučným titulom“ (alebo nárok, ktorý je podkladom pre vydanie exekučného titulu), pod pojmom exekučný titul má na mysli aj nárok z neho vyplývajúci. Pokiaľ právna

norma chráni práva a oprávnené záujmy účastníkov konania a aj účastníkov právnych vzťahov, má za to, že predmetný „nad mieru“ formalisticky výklad zákona súdom prvého a druhého stupňa je v rozpore s účelom právneho poriadku. Ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku neuvádza, že na postupníka musí prejsť právo z exekučného titulu po vydaní exekučného titulu, ale hovorí len o prevode alebo prechode práva z exekučného titulu. V súlade s týmto ustanovením oprávnený označil a doložil na preukázanie skutočností, že k prevodu došlo, zmluvu o postúpení pohľadávky s pôvodným vlastníkom spolu s príslušnou prílohou konkretizujúcou pohľadávku. Tým splnil svoju dôkaznú povinnosť. V konaní súdy neprihliadli na žalobcovo základné právo na vymožitelnosť práva a na právo na prístup k súdu, ktorým sa zakazuje vytvárať prekážky, ktoré by marili účel ochrany práva. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. zmenil tak, že udeľuje JUDr. R. K. poverenie na vykonanie exekúcie.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), alebo

uznesenie súdu prvého stupňa o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1, 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá. Keďže dovolaním napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 239 ods. 1, 2 O.s.p. je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonnom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na oprávneným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že

v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ namieta, že konanie je v danom prípade postihnuté závažnou procesnou vadou, lebo v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade došlo v konaní na súdoch nižších stupňov k odňatiu možnosti oprávneného konať, vzal dovolací súd na zreteľ, že vada konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Zo spisu nevyplýva, že v predmetnom konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov exekučné konanie sa začína na návrh.

Podľa § 36 ods. 2 hore citovaného zákona exekučné konanie sa začína dňom, ktorým bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie.

Podľa § 38 ods. 1 Exekučného poriadku, exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného, alebo na návrh toho, kto preukáže, že na neho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3, ďalej len „oprávnený“).

Podľa § 39 ods. 2 Exekučného poriadku, k návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený pripojí rovnopis rozhodnutia, opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti (exekučný titul). Potvrdenie o vykonateľnosti sa nevyznačuje na notárskej zápisnici (§ 41 ods. 2).

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, alebo návrh na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby exekúciu vykonal. Ak súd zistí rozpor v žiadosti alebo v návrhu, alebo v exekučnom titule so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len v tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

Podľa § 37 ods. 3 veta prvá Exekučného poriadku proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že na neho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41.

Dovolací súd sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, že súd, ktorý poveril exekútora na vykonanie exekúcie skúma otázku vecnej legitímácie z hľadiska exekučného titulu. Návrh na vykonanie exekúcie môže podať len ten, kto je v exekučnom titule označený ako oprávnený a ten, kto preukáže, že na neho prešlo právo z exekučného titulu. Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Formálna stránka vykonateľnosti je vyjadrená doložkou o vykonateľnosti, ktorá preukazuje, že sú splnené formálne podmienky vykonateľnosti, predpísané procesným právom. Materiálna stránka vykonateľnosti je naplnená tým, že rozhodnutie obsahuje okrem presnej individualizácie oprávneného a povinného hlavne určitý výrok, doplnenie exekučného titulu, dôkaz preukazujúci zmeny v osobách oprávneného alebo

povinného a pod. Vykonanie exekúcie prichádza do úvahy len proti tomu, kto je označený v exekučnom titule ako povinný (pasívna exekučná legitímácia) a iba v prospech toho, kto má podľa exekučného titulu právo na plnenie (aktívna exekučná legitímácia). Nemožno však vylúčiť prechod povinnosti alebo práva z exekučného titulu na inú fyzickú alebo právnickú osobu, prípadne aj na štát. K prechodu dochádza univerzálnou sukcesiou (smrť fyzickej osoby, zánik právnickej osoby bez likvidácie, s právnym nástupcom, predaj podniku) a singulárnou sukcesiou (postúpenie pohľadávky, prevzatie dlhu, zmluva o prevode vlastníckeho práva k veci). Výlučne prechádza len právo alebo povinnosť exekučného titulu, čo znamená, že k prechodu práva alebo k povinnosti dochádzal iba po vydaní exekučného titulu. Neakceptuje sa prechod, ku ktorému došlo pred vydaním exekučného titulu (rozsudku), pretože tento prechod sa mal prejaviť už v procesnom nástupníctve (zmena alebo zámena účastníkov konania v základnom konaní). Pochybenie v základnom konaní spočívajúce v tom, že nebol rešpektovaný prechod práv alebo povinností nemožno naprávať v exekučnom konaní.

Z obsahu spisu je zrejmé, že návrh na vykonanie exekúcie podal oprávnený na základe exekučného titulu – rozsudku vydaného Okresným súdom Levice dňa 5. februára 2008 pod č.k. 13 Cb 37/2007-198, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15. apríla 2008 a vykonateľnosť dňa 19. apríla 2008. Týmto rozsudkom súd zaviazal žalovaného J. H. zaplatiť žalobcovi W. stavebná sporiteľňa, a.s. B. sumu 200 000,-- Sk, úrok vo výške 9,8 % ročne od 1.9.2005 do 27.2.2006 vo výške 12 803,60 Sk, úrok z omeškania vo výške 11,8 % ročne zo sumy 212 803,60 Sk od 28.2.2006 až do zaplattenia a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 12 768,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z tohto rozsudku jednoznačne vyplýva, že dňa 5.2.2008 bolo priznané právo žalobcovi spoločnosti W. stavebná sporiteľňa. Zo spisu súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že stavebná sporiteľňa uzavrela dňa 21.12.2007, t.j. ešte pred vyhlásením rozsudku súdu prvého stupňa zmluvu o postúpení pohľadávky so spoločnosťou G. F., a.s. B., predmetom ktorej bola aj predmetná pohľadávka, a ktorá sa v tomto konaní domáha výkonu vyššie uvedeného rozsudku Okresného súdu Levice. V danom konaní teda došlo k prechodu práv vyplývajúcich z exekučného titulu ešte pred vydaním tohto titulu, t.j. rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 13 Cb 37/2007-198, ktorý bol vydaný dňa 5. februára 2008, pričom pohľadávka, o ktorej rozhodol súd týmto rozsudkom bola oprávnenému postúpená na základe zmluvy ešte dňa 21.12.2007. Oprávnený mal teda už v základnom konaní (na Okresnom súde Levice) vstúpiť do práv a povinností pôvodného

vlastníka pohľadávky (spoločnosti W. stavebná sporiteľňa), keďže k postúpeniu pohľadávky došlo ešte pred vyhlásením rozsudku súdu. Súdny nižších stupňov teda správne rozhodli, keď žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre nedostatok aktívnej exekučnej legitímácie zamietli. Oprávnenému teda rozhodnutím exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nebolo odopreté právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom a predmetné konanie netrpí vadou konania v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania oprávnenému nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1, 2 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní nebol oprávnený úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová